ప్రలోభం

యస్. సుగుణ

మధ్యాహ్నం ఒంటి గంటన్నర అయింది. రిక్షా ఒకటి వచ్చి సినిమా హాల్ ముందాగింది. దానిలో నుండి జయా, పిల్లలు దిగారు.

"బాబోయ్ అప్పుడే ఒంటిగంటన్నర అయింది! ఈ పాటికే 'క్యూ' పెరిగిపోయి వుంటుంది బుకింగ్ దగ్గర. ఎంత తొందరగా పనులు చేసుకున్నా ఈ పిల్లలతో ఏదో ఒక విధంగా ఆలశ్యమై పోతుంది.'' అని తనలో తాను అనుకొంటూ పర్సులోంచి 5 రూపాయల నోటు తీసి ఇచ్చింది రిక్షా వాడికి.

"చిల్లర లేదండమ్మగారు'' అన్నాడు విసుగ్గా.

అబ్బబ్బ వెధవ గోల. ఇప్పుడెలాగా అనుకుంటూ పర్సంతా వెతికింది. చిల్లరలేదు.

"అమ్మా టైమయిపోతోందే'' అన్నాడు పెద్దవాడు అసహనంగా.

"ఒరేయ్ మీరిద్దరూ వెళ్ళి క్యూలో నిలబడండి. నేను చిల్లర మార్చుకు వస్తాను'' అని పిల్లలిద్దరిని హాలులోకి పంపించింది. ఎలాగూ చిన్నవాడు ఇంటర్‌వెల్‌లో పేచీ పెడతాడు కదా అని ఒక బిస్కట్ పాకెట్ కొని చిల్లర తీసుకొని రిక్షావాడికి ఇచ్చింది.

గబగబ గేటు దగ్గరికి నడుస్తున్నదల్లా చటుక్కున కాలికి ఎవరో అడ్డుపెట్టినట్లు ఆగిపోయింది. వెంటనే కిందికి వంగడం, కింద ఇసుకలో ఎండకు మెరుస్తున్న వస్తువు తీసుకోవడం అన్నీ ఒక క్షణంలో జరిగిపోయాయి. దాన్ని అరచేతిలో పెట్టుకొని చూచింది జయ. అది ఒక బంగారు గొలుసు!

ఏమిటీ! తనకు బంగారు గొలుసు దొరికిందా. అసలు ఇది బంగారమేనా? సందేహం లేదు. అది బంగారమే. చుట్టూ చూసింది జయ. ఎవరి గొడవల్లో వాళ్ళు వున్నారు. ఎవరూ తనను గమనించడం లేదు.

"అమ్మా! త్వరగా రావే అన్నయ్యను తోసేస్తున్నారు క్యూలో'' అంటూ చిన్నవాడు పరిగెట్టుకొచ్చాడు.

అంతవరకు ఏదో సంభ్రమంతో నిలబడిపోయిన జయ, గొలుసు పర్సులో వేసుకొని ముందుకు కదిలింది.

క్యూలో నిలబడిందన్న మాటే కాని జయ మనసంతా ఆ గొలుసుమీదే వుంది. తన చేతిలోని పర్సు ఎంతో బరువుగా అనిపించింది. ఎవరిదో పాపం. దగ్గర దగ్గర మూడు తులాలన్నా వుంటుంది. పోగొట్టుకున్న వాళ్ళు చూచుకున్నారో లేదో, ఎంత బాధపడతారో. కొంపతీసి ఇప్పుడు మాట్నీకి వచ్చిన వాళ్లదెవరిదన్నా కాదు కదా! గేటు దగ్గర యివతల పడుంది. ఎంతమందో బజారులో నడుస్తుంటారు. ఎవరిదైనా కావచ్చు. ఇల్లా రకరకాల ఆలోచనలతో సతమతమవుతూ నిలబడింది జయ.

ఇంకా టికెట్లు ఇవ్వలేదు. అందరూ గొడవగా కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. ఎవరైనా గొలుసు విషయం అనుకుంటారేమోనని జాగ్రత్తగా గమనించింది జయ. అందరు తమవరకు టిక్కెట్లు వస్తాయో లేదో అని అనుకొంటున్నారు. తాము ఏ ఏ సినిమాలలో టికెట్లు గురించి ఎంత అవస్థ పడింది, చివరికి ఎలా సాధించింది ఘనంగా చెప్పుకొంటున్నారు. మామూలుగా అయి వుంటే జయ కూడ టికెట్లు గురించి బెంగపెట్టుకొనేదే! కాని ఆమె మనసు అదో విధమైన కంగారులో వున్నది ఇప్పుడు. ఇంటికి వెళ్ళిపోదామని వుంది. కాని పిల్లలు ఏడుస్తారు. వాళ్ళ కోసమే వచ్చింది సినిమాకి.

టికెట్లు ఇవ్వడం మొదలెట్టారు. ఒక్కొక్కరే తీసుకొని యివతలికి వస్తున్నారు.

అమ్మయ్య! ఇంతవరకు ఎవరూ గొలుసు గురించి అనుకోవడం లేదు. ఆ గొలుసు ఇక్కడ వున్న

వాళ్ళెవరిదీ కాకుండా వుంటే ఎంత బాగుణ్ణు అనుకుంది జయ.

అవును మరి. బంగారం దొరకడమంటే మాటలా! ఎంతో అదృష్టముండాలి. దొరికినదాన్ని తేలిగ్గా వదులుకోవాలంటే మనసొప్పడం లేదు జయకి.

కాని జయలోని సంస్కార హృదయం తప్పు అని హెచ్చరిస్తోంది. ఇప్పటివరకు ఎవరూ చూచుకో లేదు. ఎవరైనా మాది గొలుసుపోయింది అని అంటే ఇచ్చి వెయ్యడం ఎంత ఉత్తమమో చెప్తొంది.

జయ భయపడుతున్న క్షణం రానే వచ్చింది! జయకు నలుగురికి ముందున్న ఒకావిడ మెడ తడుముకొని ఒక్క కేక పెట్టింది. "బాబోయి, నా గొలుసు.... గొలుసు.... నా గొలుసు పోయింది" అంటూ దాదాపు ఏడుస్తూ క్యూలోనుంచి బయటకు వచ్చింది.

జయ ప్రక్కలో బాంబు పడినట్లు అయింది. చలనం లేక అలా ఆవిడవైపే చూస్తూ నిలబడింది.

అందరూ ఏడుస్తున్న ఆవిడ చుట్టూ చేరారు.

ఆవిడ స్నేహితురాలు కాబోలు. "సరిగా చూడండి రాధగారూ, ఒకవేళ జాకెట్టులోగాని జారి పడిందేమో" అంది.

రాధ జాకెట్టులో చూసింది. చీర కుచ్చిళ్ళు దులిపింది. పైటకొంగు జాడించింది. ఉహుఁ లేదు. పిచ్చిదానిలా హాలు ఆవరణంతా, గేటువరకు నాలుగుసార్లు వెదికింది. అది జయ పర్సులో వుంది. రాధకి ఎలా కనబడుతుంది?

జయ నుంచున్న చోటు నుండి కదలక అంతా చూస్తూనే వుంది. తల్లి ఈ గొడవలో పడిపోవడం చూచి, ఆమె చేతిలోని డబ్బు తీసుకొని టిక్కట్లు తీసుకొచ్చాడు పెద్దవాడు.

సీట్లకు నంబర్లు వున్నందువల్ల ఎవరికి కంగారు లేదు. అందరూ రాధ చుట్టూ చేరి సానుభూతి చూపడం మొదలెట్టారు.

"అయ్యో పాపం! ఎన్ని తులాల గొలుసమ్మా"

"మీరు ఇంటి దగ్గర నుంచి వచ్చేటప్పుడు మెళ్ళో పెట్టుకున్నట్టు జ్ఞాపకం వుందా?"

"సిటీ బస్సులో వచ్చారా. ఆ జనంలో ఎక్కడ పడిపోయిందో?"

ఇలా రకరకాలుగా ప్రశ్నిస్తున్నారు రాధని.

"మూడు తులాల గొలుసండి. మాకు ఏదైనా అవసరం వస్తే అదే మాకు ఆధారం. దానిని పెట్టి ఎన్నోసార్లు మా కష్టాలు తీర్చుకున్నాము. మాకుండే ఒక్క ఆధారమూ పోయింది. ఇప్పటి వెలల్లో అయితే రెండున్నరవేలు! అయ్యో, మావారికి ఎలా మొహం చూపించను. ఎందుకని వచ్చానమ్మా ఈ సినిమాకి, నిక్షేపం లాంటి గొలుసు పోగొట్టుకున్నాను. అమ్మా! మీలో ఎవరికైనా దొరికివుంటే యిచ్చేయండి. మీకెంతో ఋణపడి వుంటాను." అంటూ తననందరు, ఆడమగ చూస్తున్నారన్న ధ్యాసే లేకుండా గట్టిగా ఏడవడం మొదలెట్టింది రాధ.

అంతా చూస్తున్న జయ మనస్సులో తీవ్ర ఘర్షణ మొదలయింది. గొలుసు పోగొట్టుకుని దీనంగా ఏడుస్తున్న రాధను చూస్తుంటే ఎంతో జాలి వేసింది. పర్సు తీసి గొలుసు యిచ్చేద్దామని ఎంతగానో అనిపించింది. కాని, బంగారం మీద వుండే ప్రలోభం జయని ఆ పని చేయనివ్వలేదు.

ఆ-పోనిలెద్దూ ఆ గొలుసు తనకు దొరికింది కాని, తానేం దొంగిలించలేదు. ఇవ్వాలని ఎక్కడా లేదు. ఇదేం అన్యాయం కాదు. ఇలా ప్రలోభానికి వశమైన జయ మనసు, ఆమెలోని సంస్కారాన్ని అణచివేసేంది.

ఇంతలో పిక్చర్ మొదలెట్టినట్టు బెల్ గణగణ మ్రోగింది.

"సినిమా మొదలెట్టేసారు రావే అమ్మా" అంటూ కొడుకులిద్దరూ చెయ్యిపట్టి లాగడంతో హాల్లోకి వెళ్ళి కూర్చొంది జయ.

వెతికిన చోటనే వెతికి వేసారి, తన దుర దృష్టాన్ని పరిపరి విధాల నిందించుకుంటూ, చివరికి స్నేహితురాలి సాయంతో బయటకి నడిచింది రాధ.

జయ చూపు తెరపై వున్నదే కాని, ఆ సినిమా ఏమిటో ఒక్క ముక్క అర్థం కావటం లేదు. ఏడుస్తున్న రాధే కనబడుతూంది తెరపై. కళ్ళు గట్టిగా మూసుకుంది జయ. మనసంతా ఒకే గజిబిజిగా తయారైంది.

అయ్యో ఎంత పని చేశాను. పాపం, ఆ అమ్మాయి మొహం ఎంత దీనంగా వుందో, అంత వున్నవాళ్ళ కూడా కానట్టుంది. ఇంటికెళ్ళాక ఆ పిల్ల భర్తచేత ఎన్ని మాటలు పడవలసి వస్తుందో! తను వెంటనే 'నాకు దొరికింది గొలుసు' అని ఇచ్చివుంటే, ఆ అమ్మాయి ఎంత సంతోషించేది. తనని అందరూ ఎంత గౌరవంగా చూచి వుండే వారు! అంతో ఇంతో చదువుకున్న తను ఎందుకు ఇంత అనాగరికంగా ప్రవర్తించింది? రాధ వెళ్ళి పోవడం చూశాక, జయలోని ప్రలోభపు ముసుగు జారిపోయి పశ్చాత్తాపం మొదలయింది. ఇప్పుడెన్ని అనుకుని ఏం ప్రయోజనం-సమయానికి ఉపయోగం లేనప్పుడు.

సినిమా వదలగానే ఇంటికి వచ్చిన జయ, అన్ని పనులు అన్యమనస్కంగానే చేసింది. పిల్లలు అన్నాలు తిని నిద్రపోయారు. జయ భర్త మూర్తి ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి రాత్రి తొమ్మిది గంటలయింది.

మామూలుగా సరదాగా మాట్లాడుతున్న భర్తతో మనసిచ్చి మాట్లాడలేక పోయింది జయ. కాని, మూర్తి అదేమీ గమనించలేదు.

అన్నిపనులు ముగించి పడకగదిలోకి వచ్చింది జయ. భర్తతో గొలుసు విషయం చెప్పాలను కుంది. ఎలా మొదలెట్టాలో తెలియలేదు.

"ఏమిటోయ్, ఎలా వుంది సినిమా! అంతలా చూడాలని పోరుపెట్టి వెళ్ళావు కదా, దాన్ని గురించి ఒక్కమాట మాట్లాడలేదే?" అన్నాడు మూర్తి నవ్వుతూ.

తను చూసి వుంటేగా సినిమా దాని గురించి చెప్పడానికి - అని అనుకుంటూ "సినిమా బాగానే వుందండి" అని ఒక్కనిమిషమాగి "ఇవ్వాళ ఒకటి జరిగిందండి" అంది నెమ్మదిగా జయ.

ఏమిటన్నట్లు చూశాడు మూర్తి.

"మరేమో నాకు సినిమాహాల్ దగ్గర బంగారు గొలుసు దొరికింది" అంది తలగడ అంచులు చేతితో రాస్తూ.

మూర్తి పడుకున్నవాడల్లా లేచి కూర్చున్నాడు.

"నిజంగానా జయా! ఏది చూపెట్టు" అన్నాడు.

జయ తెచ్చి చూపెట్టింది. అది మూర్తి అర చేతిలో వుంచుకుని బరువు తూస్తున్నట్టుగా చేతిని కదుపుతూ "పాపం, ఎవరిదో సినిమాకి వచ్చిన వాళ్ళెవరిదో కాదు కదా, ఎవరూ వెతుక్కోలేదా" అన్నాడు.

మామూలుగా అన్న మూర్తి మాటలకు ఉలిక్కి పడింది జయ. భర్తను సూటిగా చూడలేక "అబ్బే ఎవ్వరూ వెతుక్కోలేదండి" అంది తల వంచుకుని.

"సరే ఏం చేస్తాం నీకు ఇవాళ లక్కుంది. దొరికింది! తీసిపెట్టు. ఇంత మహా పట్నంలో ఎవరు పారేసుకున్నారో ఎలా తెలుస్తుంది? ఎవరో ఆ దురదృష్టవంతురాలు." అని పక్కమీద వాలాడు మూర్తి.

మొదట, ఒకటి రెండు రోజులు గిల్టీగా

ఫీలయింది జయ. తరువాత రొటీన్‌లోపడి మరిచి పోయింది. గొలుసును పెట్టె అడుక్కి పడేసింది. ఎప్పుడైనా చేతికి తగిల్తే మళ్ళీ ఒక్కసారి పశ్చాత్తాపంతో దహించుకుపోయేది జయ.

కాలచక్రంలో ఆరునెలలు తిరిగి పోయాయి.

అదొక రిజర్వుడు కంపార్టుమెంటు. రాత్రి పది గంటలయింది. ఏదో స్టేషను. జయ, మూర్తి పిల్లలు ఎక్కారు. వెంట బోలెడు సామానుంది. రాత్రి సమయం కావడం వల్ల బెర్తులు దించి పక్కలు పరుచుకుని పడుకొన్నారు.

మిగిలిన రెండు బెర్తుల మీద, పై బెర్తు మీద ఒక యువతి క్రింది బెర్తు మీద ఒక యువకుడు పడుకుని వున్నారు. సామానులు సర్దుతున్న అలికిడికి ఆ యువకుడు, లేచి ఈ కుటుంబం వైపు ఒకసారి చూచి తిరిగి నిద్రలోకి జారుకున్నాడు.

తెల్లవారింది. పడుకున్న యువకుడు కళ్ళు నులుముకుంటూ లేచాడు.

"చూడండి మిస్టర్ ! ఈ సూట్‌కేస్, హాండ్ బాగ్ మీవే అనుకుంటాను. కొంచెం తీస్తే మేము సరిగ్గా కూర్చుంటాము." అన్నాడు, అప్పటివరకు ఎప్పుడు నిద్ర లేస్తాడా అని కాచుక్కూర్చున్న ఎదురు సీటులోని మనిషి.

ఆశ్చర్యంగా అటువైపు చూశాడు ఆ యువకుడు.

అరె, తమ సూట్‌కేస్ సీటు కింద పెట్టామే-పైకి ఎలా వచ్చింది ! కొంపతీసి రాత్రి దొంగతనం జరగలేదు కదా అనుకుంటూ తమ సామానులు లెక్కపెట్టాడు. అన్నీ సరిగ్గానే వున్నాయి.

సూట్‌కేస్ తీసి కింద పెడుతూ ఈ హాండ్ బాగ్ ఎవరిది, రాధ చేతిలో వుండగా ఎప్పుడూ చూడలేదు. చుట్టూ చూశాడు. అందరూ మగవాళ్ళే వున్నారు. అది లేడీస్ హాండ్‌బాగ్. అతనికి రాత్రి ఎక్కిన కుటుంబం గుర్తుకొచ్చింది. వాళ్ళదే అయి వుంటుంది. వాళ్ళు సామానులు దించే హడావుడిలో తమ సూట్‌కేస్ పైన పెట్టి వుంటారు అనుకున్నాడు.

"రాధా....రాధా మన వూరు వస్తూంది లే ! సామాను సర్దాలి. తొందరగా మొహం కడుక్కో-కాఫీ తాగుదాం" అని పై బెర్తు మీద పడుకున్న భార్యను లేపాడు.

ఇంటికొచ్చాక చెప్పాడు బాగ్ విషయం, రాధకి. ఇద్దరూ కూర్చుని బాగ్‌లోని వస్తువులు కింద వేసారు.

దానిలోంచి పడిన వస్తువులు చూచి ఇద్దరూ

గీతా నడ్కర్ణి

"సరిగ్గా మూడేళ్ళ క్రితం ఒకావిడ కొవ్వొత్తులు చేయడం చూశాను. అది చూస్తూ వుంటే నాకో ఆలోచన వచ్చింది—మైనంతో బొమ్మలు, అవీ ఎందుకు చెయ్యకూడదూ అని. వెంటనే ఆ ఆలోచన అమలు పరచాను. ప్రథమ యత్నంగా ఒక చిన్నారి బొమ్మను తయారుచేసి ఒక పాపకి బహుమతిగా యిచ్చాను. ఆ పాప సంతోషం చూసిన నా ఉత్సాహం యినుమడించింది" అన్నారు మైనంతో వివిధ వస్తువులు చేయడంలో సిద్ధహస్తురాలైన గీతా నడ్కర్ణి.

ఆమె తను మైనంతో తయారు చేసిన వస్తువులు-బుట్టలు, ఫ్లవర్ వేజ్‌లు, బొమ్మలు, గ్రుడ్లు, జామ్, బ్రెడ్ మొదలైనవెన్నో దూరదర్శిని ద్వారానూ వస్తు ప్రదర్శనశాలల ద్వారానూ ప్రదర్శించారు. అవన్నీ కూడా నిజమైన వస్తువుల వలె భ్రమ కలిగించి చూపరులను ఆకర్షించాయి; ఆదరణ పొందాయి.

గీత కొంతకాలం మహారాష్ట్ర అకౌంటెంట్ జనరల్ కార్యాలయంలో వుద్యోగం చేశారు. 1971లో బి. ఇడి కోర్స్ చేసి ఆ మరుసటి సంవత్సరం బొంబాయిలోని సెయింట్ లారెన్స్ పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయినిగా చేరారు.

ఆమె సోదరి బాడ్మింటన్ ఆటలో ఛాంపియన్. తను కూడా ఏదో ఒక ఆటలో నైపుణ్యం సంపాయించాలన్న కోరికతో ఆమె టేబుల్ టెన్నిస్ నేర్చుకున్నారు. పట్టుదల, వుత్సాహం వుంటే ఆటల పోటీలలో ప్రముఖ స్థానం పొందడానికి వయసు అడ్డురాదని ఆమె నిరూపించారు. 1972లో జరిగిన జాతీయ పోటీలలో ఆమె నాల్గవస్థానం పొందారు. ఆ తరువాత అనేక బహుమతులు, బంగారు పతకాలు గెలుపొందారు.

చేతిపనులలో ప్రావీణ్యం సంపాయించిన గీత తను నేర్చిన విద్యను యితరులకు కూడా నేర్పాలన్న అభిలాషతో బాల్‌కంజిబారిలోని పిల్లలకు చేతిపనులలో నేటికీ తర్ఫీదు యిస్తున్నారు.

గీత--రచనా వ్యాసంగం కూడా చేపట్టారు. కేశాలంకరణ, గృహాలంకరణ, వంటలు మొదలైన విషయాలపై ఆమె ధర్మయుగ్, ఇలస్ట్రేటెడ్ వీక్లీ మొదలైన పత్రికలలో వ్యాసాలు రాశారు. ఆమె చక్కటి రచయిత్రి మాత్రమేకాదు, నాట్యకారిణి కూడా. 'సినీ రామాయణ్' పేరిట ఒక హాస్య నాటికను ఆమె రూపొందించారు. నాట్యంలో ఆమెకు గల అభినివేశం వల్ల అనేక సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు కూడా ధ్వన్యనుకరణలో కూడా ఆమె సిద్ధహస్తురాలు. ఈ విద్యలో ఆమె ఇంగ్లండు, అమెరికా దేశవాసుల మన్ననలు కూడా పొందారు.

ఈ విధంగా ఒక వనిత యిన్ని విద్యలు నేర్చుకోవడం అన్నిటా ఆరితేరడం అన్నది అరుదైన విషయం. అటువంటి అరుదైన వనిత అయిన గీత సాంఘిక సేవా కార్యకలాపాలలోనూ వెనుకంజ వేయలేదు. 'సరస్వత్ వినియోగదార్ల సహకార సంఘం' పేరిట ఆమె ఒక సంస్థని ప్రారంభించారు.

వివిధ కార్యకలాపాలను క్షణం తీరికలేకుండా నిర్వహిస్తున్న గీత లండన్‌లోని మేడమ్ టుస్సార్డ్ వాక్స్ మ్యూజియం, పద్ధతిలో తను కూడా మైనంతో చేసిన వివిధ వస్తువులతో, ఆకారాలతో, విగ్రహాలతో ఒక మ్యూజియం నిర్వహించాలని వుందన్న అభిలాషను వ్యక్తం చేశారు.

—కమలాకుమార్

తెల్లబోయారు.

ఆ బాగ్‌లో 200 రూపాయలు, 3 పేటల బంగారు గొలుసు, చిన్న డైరీ, టాయిలెట్ వస్తువులూ వున్నాయి.

“ రాధా, ఆర్నెల్ల క్రితం నువ్వు పోగొట్టుకున్న గొలుసు గురించి ఎంతో బాధపడ్డావు కదా! ఏ దేవుడో నీ బాధ చూడలేక, వడ్డీతోసహా ఇంకో గొలుసు దొరికేలా చూచాడు” అన్నాడు తమాషాగా నవ్వుతూ, రాధ భర్త మోహన్.

రాధ కొద్దిక్షణాలు ఆ వస్తువులకేసి చూస్తూ కూర్చుండిపోయింది. తర్వాత ఒక నిశ్చయానికి వచ్చినట్లుగా తల పంకించి “ఏమండీ ఆ డైరీ తీసి చూడండి, వాళ్ళ అడ్రేసేమన్నా వుందేమో ” అంది భర్తతో.

అడ్రసు వుంది డైరీలో. రాత్రి తాను రైలులో చూచిన కుటుంబం గురించి చెప్పాడు మోహన్.

“ రాధా, డైరీ మీద పేరు ‘ జయ ’ అని రాసి వుంది. నిన్న అతను, ఆమెను అలా పిలుస్తుండగా విన్నాను. అదికాక ఈ అడ్రసు ప్రకారం మనం ఇంతకు ముందున్న వూరే వాళ్ళదీనూ ” అన్నాడు మోహన్.

“ ఏమండీ, నేనొక మాట చెప్తాను వింటారా, మీరన్నట్టు ఆ దేవుడే వచ్చి ఈ గొలుసు ఇచ్చినా, నాకు వద్దండి. ఒక వస్తువు పోగొట్టుకున్న బాధ స్వయంగా అనుభవించిన నాకు తెలుసు. ఆ క్షోభ భరించడం చాలా కష్టమండీ. ఆవిడ ఎంత బాధ పడుతున్నారో, మీరెలాగూ ఆఫీసు పని మీద ఆ వూరు వెళుతున్నారు కదా! అడ్రసు ఎలాగు వుంది. వాళ్ళ సొమ్ము వాళ్ళకిచ్చేయండి ” అంది రాధ. మళ్ళీ బాగ్‌లో అన్ని వస్తువులు జాగ్రత్తగా సర్దేసింది.

భార్యవైపు మెచ్చుకోలుగా చూచాడు మోహన్. “ అలాగే రాధా నీ యిష్టం! అయాచితంగా వచ్చిన సొమ్ము నిలవదు ” అన్నాడు.

అడ్రసు ప్రకారం ఇల్లు తేలిగ్గానే కనుక్కోగలిగాడు. తలుపులు మూసి వున్నాయి. మరోసారి తన దగ్గర వున్న అడ్రసు చూసాడు. రెండూ సరిగ్గానే వున్నాయి. తలుపులు తట్టాడు మోహన్.

తలుపు తీసిన కుర్రాడు “ ఎవరు కావాలండి ” అన్నాడు.

“ సి. హెచ్. మూర్తిగారి ఇల్లు యిదేనా?”

“ అవునండి, మా నాన్నగారే! వున్నారు రండి ” అని గదిలోకి తీసుకెళ్ళాడా అబ్బాయి.

తనకు పరిచయం లేని కొత్త వ్యక్తిని చూచి ఆశ్చర్యంతో లేచి నిలబడి, “ రండి.... మీరూ.... ” అని ఆగిపోయాడు మూర్తి.

“ చూడండి మూర్తిగారూ, ఈ హాండ్‌బాగ్ మీకు చెందినదేనా ” అన్నాడు. మోహన్ తాను తెచ్చిన చిన్న బ్రీఫ్‌కేస్‌లోంచి హాండ్‌బాగ్ తీసి చూపెడ్తూ.

దాన్ని చూడగానే సంతోషంతో నోట మాట రాలేదు ఒక్కక్షణం. “ అవునండి.... మాదే.... ” అన్నాడు తడబడుతూ, “ జయా.... ” ఒక్క కేక పెట్టాడు భార్యని.

భర్త కేక విని, కంగారుగా గది దగ్గరికి పరిగెట్టుకు వచ్చిన జయ, భర్త చేతిలోని బాగ్‌ని, కొత్తవ్యక్తినీ చూచి ఆశ్చర్యంతో నిలబడిపోయింది.

“ జయా! చూసావా, వారం రోజుల ముందు మనం రైల్లో మర్చిపోయిన నీ బాగ్.... వీరికి దొరికిందట! మంచి మనసుతో తెచ్చి యిచ్చారు.” అన్నాడు మూర్తి ఆయన్ని పరిచయం చేస్తూ.

పెన్నిధి దొరికినంత ఆనందంగా బాగ్‌ను చేతిలోకి తీసుకొని తడిమి చూసింది. ఆత్రంగా జిప్ తెరవబోయింది జయ.

“ఒక్క క్షణం ఆగండి!” అన్నాడు మోహన్.

జయ చేయి ఆగిపోయింది. భార్యాభర్తలిద్దరూ మోహన్ వైపు చూసారు.

“ మీరు నన్ను అపార్థం చేసుకోకండి. దానిలో ఏమేమి వస్తువులున్నాయో చెప్పగలరా! జస్ట్, నా తృప్తి కోసం ” అన్నాడు మోహన్.

ఒక్కటి పొల్లు పోకుండా గడగడ చెప్పింది జయ. మోహన్ తృప్తిగా తల ఆడించి తానే స్వయంగా అన్ని బాగ్‌లోంచి క్రింద పెట్టాడు.

“ చూడండి! మీ వస్తువులన్నీ సరిగ్గా వున్నాయో లేదో ” అన్నాడు.

క్రింద పడిన వస్తువులు చూచి సంతోషంతో తబ్బిబ్బు పడిపోయారు జయ, మూర్తి.

“ మీకు మా కృతజ్ఞతలు ఎలా చెప్పుకోవాలో తెలియడం లేదు మిష్టర్ మోహన్! ఈ గొలుసు వుంది చూశారూ, ఇది మాస్వంతం కాదు. పెళ్ళికి వెళ్ళడానికి స్నేహితుల దగ్గర అరువు తెచ్చుకొంది నా భార్య. అది పోయిందని తెలిసినప్పుడు మా పరిస్థితి ఎలా వుంటుందో ఊహించండి. వారం రోజుల నుంచి నిద్రాహారాలు లేవు. మీరు మమ్మల్ని ఓ పెద్ద గండం నుంచి కాపాడి, మా పరువు నిలిపారు. నిజంగా మీ ఋణం తీర్చుకోలేనిది ” అంటూ మోహన్ రెండు చేతులూ పట్టుకొని, ఆప్యాయంగా నొక్కాడు మూర్తి.

“ నిజానికి మీరు కృతజ్ఞతలు చెప్పవలసింది, నాకు కాదండి. నా భార్య రాధకు! ఆర్నెల్లక్రితం మేము ఈ వూర్లోనే వుండేవాళ్ళం. ఒక రోజు మాట్నీకి వెళ్ళి నా భార్య, గొలుసు పోగొట్టుకుంది. దాని గురించి చాలా బాధపడింది. ఒక నెల రోజులు ఆ బెంగనుండి తేరుకోలేకపోయింది. అందుకే ఇప్పుడు తను పడ్డబాధ గుర్తు తెచ్చుకుని, ఇంకొకరు అలా క్షోభపడకూడదని నన్ను పంపింది జాగ్రత్తగా ఇచ్చిరమ్మని. బాగ్ డైరీలో అడ్రస్ వుండడం మీ అదృష్టం. ఇప్పుడు నేను కూడా ఎంతో తృప్తిగా ఫీలవుతున్నాను మీ ఇద్దరి సంతోషం చూసి ” అన్నాడు మోహన్ నవ్వుతూ.

అతని మాటల్లోని రాధ, ఆ సినిమాహాలు పేరు విని, జయ మొహం తెల్లగా పాలిపోయింది. ఆ రోజు ఏడుస్తున్న రాధ మొహం గుర్తుకు వచ్చింది. తను అవ్వాళ ఎదురుగ్గా వుండి ఆమె వస్తువు ఇవ్వలేకపోయింది. కాని ఈనాడు రాధ.... ఊరు కాని ఊరైనా తనకి పంపించింది. ఎంత మంచి మనసు! జయ మనసు తన సంస్కారాన్ని తలుచుకుని సిగ్గుతో, పశ్చాత్తాపంతో కుమిలిపోయింది.

“ గొప్ప మనసు అందరికీ ఉండదు మోహన్ గారు! అది ఇతరుల వస్తువు అని తెలిసి కూడా, కొందరు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోరు. ఇతరుల బాధను అర్థం చేసుకొనే సంస్కారం అందరికీ వుండదు. మీ భార్యకు, మేమెంతో ఋణపడి వున్నామని చెప్పండి.” అన్నాడు భార్య ముఖంలోకి తీక్షణంగా చూస్తూ మూర్తి. అతనికి ఆ రోజు ఆ గొలుసు కోసం ఎవరూ వెతుక్కోలేదన్న భార్య మాటలు చెవుల్లో గింగురుమంటోంది. మోహన్ అడ్రస్ అడిగి తెలుసుకున్నాడు.

భర్త చూపుల్లోని తీవ్రతను తట్టుకోలేక తల వంచుకుంది జయ.

నాలుగు రోజుల తర్వాత....

తన పేరిట వచ్చిన ఒక పార్సల్ చూసి ‘ ఎవరు పంపించారు ’ అని అనుకుంటూ సంతకం చేసి తీసుకుంది రాధ.

పార్సల్ విప్పిన రాధ ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు. అందులో—

తను పోగొట్టుకున్న గొలుసు వుంది! □